

ALLEDAAGS GEZICHT VAN HET KWAAD

WAT: toneel

WIE: Toneelgroep Amsterdam/Toneelhuis

REGIE: Guy Cassiers

MET: o.a. Hans Kesting, Abke Haring

INFO: tga.nl

De roestige deurtjes van de enorme kastenwand klapperen wild open en dicht. Hier liggen alle gegevens over de Jodenvernietiging door het naziregime opgeslagen, maar dat gruwelijke verleden laat zich kennelijk niet zonder slag of stoot wegbergen in de archieven.

Opdat wij niet vergeten. Want wie zijn geschiedenis niet kent, is gedoemd die te herhalen. Het is een veelzeggend beeld in *De welwillenden*, de gelijknamige toneelbewerking naar de spraakmakende roman van Jonathan Littell over de memoires van de (fictieve) SS'er Max Aue (gespeeld door Hans Kesting). Ook het moment dat er een aureool van schoenen boven het hoofd van de Duitsers komt te hangen, is een beeld om niet snel te vergeten. Het volgt op een scène die haast van een serene schoonheid is tussen een oude joodse man met een

hazenlip (Abke Haring) en zijn beul.

Regisseur Guy Cassiers heeft grote delen van de vuistdikke roman wegge laten en zich met name geconcentreerd op het carrièreverloop van Aue bij de SS in Kiev, Stalingrad en Berlijn. Hans Kesting is als Max Aue indrukwekkend in al zijn eenvoud. Zeker wanneer hij meteen bij aanvang in zijn gewone kloffie het toneel oploopt en het publiek rechtstreeks aanspreekt op het feit dat hij in niets verschilt van de mensen in de zaal. Dat iedereen onder bepaalde omstandigheden in staat

zou zijn te doen wat hij heeft gedaan. En wie daar niet aan wil, moet de zaal maar verlaten, dringt hij aan.

Aue toont ons het alledaagse gezicht van het kwaad en dat is doodeng. Als toeschouwer hunker je naar berouw, of tenminste een psychologische verklaring. Maar die geeft hij je niet. Aue doet zijn relaas neutraal, zonder een greintje wroeging of spijt. Slechts in zijn angstdromen en fysieke pijn aanvallen zou je nog de menselijkheid kunnen zoeken.

Hoewel *De welwillenden* indrukwekkende

Hans Kesting (l.) speelt Max Aue in 'De welwillenden'. In zijn armen z'n beste vriend, gespeeld door Kevin Janssens.

FOTO KURT VAN DER ELST

scènes en beelden kent, draait het in deze fragmentarische voorstelling naast de persoonlijke belevenissen van Aue misschien toch net iets te veel om het mechanisme van het nationaalsocialisme en dat creëert de nodige afstand. En misschien kan dat ook wel niet anders, omdat het anders simpelweg té overweldigend zou zijn. Want deze sobere, bijna ingetogen gebrachte voorstelling blijft ondanks die onvolkomenheden evengoed nog lange tijd in je hoofd rondspelen.

Esther Kleuver